

Sygn. akt VI Ka 22/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy w E. VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodnicząca: SSO Natalia Burandt (spr.)

Sędziowie: SSO Irena Śmietana

SSO Marek Nawrocki

Protokolant: sekr.sądowy Aneta Zembrzuska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w E.J. H.

po rozpoznaniu dnia 21 lutego 2019r., w E.

sprawy:

S. K. (1), s. E. i H., ur. (...) w E.

skazanego wyrokiem łącznym

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w E.

z dnia 20 listopada 2018 r., sygn. akt VIII K 826/18

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. zwalnia skazanego S. K. (2) w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze,

III. zasadza od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii (...) adw. C. O. kwotę 147,60 zł. brutto tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu S. K. (2) z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Sygn.. akt VI Ka 22/19

UZASADNIENIE

S. K. (2) skazany został prawomocnymi wyrokami:

I. wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w M. z dnia 13 lipca 2016 roku w sprawie II K 592/16, którym skazano go za przestępstwo z art. 178a § 1 kk na karę 1 roku ograniczenia wolności po 40 godzin miesięcznie. Postanowieniem Sądu Rejonowego w E. z dnia 16 listopada 2016 roku umorzono postępowania wykonawcze z uwagi na zły stan zdrowia skazanego;

II. wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w E. z dnia 10 maja 2018 roku w sprawie II K 75/18, którym połączono skazanemu kary łączne pozbawienia wolności wymierzone wyrokiem Sądu Rejonowego w E. w sprawie II K 726/15

i wyrokiem Sądu Rejonowego w E. w sprawie II K 896/15 i wymierzono mu karę łączną 3/trzech/ lat pozbawienia wolności, umorzono postępowanie co do wydania wyroku łącznego w sprawie VIII K 773/13 i II K 255/15;

III. wyrokiem Sądu Rejonowego w E. z dnia 14 czerwca 2018 roku w sprawie II K 904/17, którym skazano go za przestępstwo z art. 207 § 1 kk w zb. z art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 31 § 2 kk popełnione w okresie od lutego 2015 roku do stycznia 2017 roku na karę 1/jednego/ roku pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 245 kk w zw. z art. 31 § 2 kk popełnione w dniu 17 lipca 2016 roku na karę 10/dziesięciu/ miesięcy pozbawienia wolności, za ciąg przestępstw z art. 204 § 2 kk w zw. z art. 12 kk popełniony w grudniu 2016 roku, w okresie od kwietnia 2015 roku do czerwca 2015 roku i od października 2016 roku do stycznia 2017 roku, od końca września 2016 roku do początku listopada 2016 roku, w okresie od połowy 2014 roku do połowy grudnia 2015 roku, od przełomu maja i czerwca 2016 roku do sierpnia 2016 roku na karę 1/jednego/ roku i 6/sześciu/ miesięcy pozbawienia wolności, w/w kary połączono i orzeczone wobec skazanego karę łączną 2/dwóch/ lat pozbawienia wolności, na poczet kary łącznej zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 20 czerwca 2017 roku godz. 13:35 do dnia 21 lipca 2017 roku godz. 13:35;

Sąd Rejonowy w E. wyrokiem łączny z dnia 20 listopada 2018r. wydanym w sprawie o sygn.. akt VIII K 826/18

I. na mocy art. 569 § 1 kpk w zw. z art. 85 § 1 i 2 kk w zw. z art. 86 § 1 kk połączył karę łączną 3/trzech/ lat pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w E. z dnia 10 maja 2018 roku w sprawie II K 75/18 i karę łączną 2/dwóch/ lat pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w E. z dnia 14 czerwca 2018 roku w sprawie II K 904/17 i wymierzył skazanemu S. K. (1) karę łączną 4/czterech/ lat i 6/sześciu/ miesięcy pozbawienia wolności;

II. stwierdził, że pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach jednostkowych podlegają odrębnemu wykonaniu;

III. na podstawie art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze oraz § 17 ust. 5 w zw. z § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 03 października 2016 roku sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu/Dz. U. 2016.1714/ zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata C. O. kwotę 177,12 zł/sto siedemdziesiąt siedem złotych dwanaście groszy/ brutto tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu;

IV. na podstawie art. 626 § 1 kpk w zw. z art. 624 § 1 kpk zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów sądowych związanych z wydaniem niniejszego wyroku łącznego.

Od powyższego wyroku łącznego, apelację wniósł **obrońca skazanego** S. K. (1) i zaskarżając go w części dotyczącej kary, na podstawie art. 438 pkt 4 k.p.k. zarzucił mu rażąca niewspółmierność orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności w stosunku do celów jakie kara ta winna spełnić w zakresie prewencji szczególnej i społecznego oddziaływania.

Podnosząc powyższy zarzut, autor skargi wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie kary łącznej w niższym wymiarze, zgodnie z zasadą pełnej absorpcji, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji celem ponownego jej rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja obrońcy skazanego S. K. (1) jako niezasadna nie zasługiwała na uwzględnienie.

Tytułem wstępu stwierdzić należy, iż Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przeprowadził przewód sądowy i zgodnie z zasadami określonymi w art. 569 § 1 kpk, art. 85 § 1 § i § 2 kk i art. 86 §1 kk w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015r. (zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, przepisy rozdziału IX ustawy – regulacja dotycząca instytucji realnego zbiegu przestępstwa i orzekania kary łącznej - w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą, stosuje się wówczas gdy zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej

w związku z prawomocnym skazaniem po dniu 1 lipca 2015r.) dokonał połączenia orzeczonych wobec skazanego S. K. (1) wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w E. z dnia 10 maja 2018 roku w sprawie II K 75/18 i wyrokiem Sądu Rejonowego w E. z dnia 14 czerwca 2018 roku w sprawie II K 904/17 kar pozbawienia wolności.

Skarżący nie zakwestionował ani wyboru ustawy - Kodeks karny w brzmieniu obowiązującym od dnia 01 lipca 2015r, ani sposobu utworzenia przez sąd meriti realnego zbiegu przestępstw, zaś apelację skierował wyłącznie przeciwko rozstrzygnięciu o karze łącznej zawartej w pkt I zaskarżonego wyroku.

Ustosunkowując się do zarzutu rażącej niewspółmierności kary, zawartego w apelacji obrońcy skazanego, wskazać należy, iż zachodzi ona jedynie wówczas gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, że zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez Sąd I instancji, a karą jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej, w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary. Stwierdzić także należy, iż nie chodzi tu o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary ale o różnice tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać byłoby można – również w potocznym tego słowa znaczeniu – „rażąco” niewspółmierną, tj. niewspółmierną w stopniu nie dającym się zaakceptować (OSNPG 1974/3-4/51; OSNPK 1995/6/18). Wypada także przypomnieć, że sąd odwoławczy może skorygować zaskarżony wyrok odnośnie wymiaru kary lecz nie w każdym przypadku gdy ma wątpliwości co do jej wysokości, a wyłącznie wtedy kiedy stwierdzi, iż niewspółmierność orzeczonej kary ma charakter rażący.

Sytuacja taka, zdaniem Sądu Okręgowego, w przedmiotowej sprawie jednak nie zachodzi.

W ocenie Sądu odwoławczego wymierzona S. K. (1) w pkt I zaskarżonego wyroku kara łączna 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności nie razi surowością.

Wydając wyrok łączny, sąd orzekający, nie jest uprawniony do ponownego rozważenia tych samych okoliczności, które legły u podstaw wymiaru kar w poprzednio osądzonych sprawach lecz powinien rozważyć przede wszystkim, czy pomiędzy poszczególnymi czynami, za które wymierzono te kary, istnieje ścisły związek podmiotowy lub przedmiotowy, czy też związek ten jest dość odległy lub w ogóle go brak, a ponadto powinien rozważyć, czy okoliczności, które zaistniały już po wydaniu poprzednich wyroków, przemawiają za korzystnym lub niekorzystnym ukształtowaniem kary łącznej./ wyrok SN z dnia 25. 10.1983 roku, sygn. IV KR 213/83, OSNPKW 1984/5-6/65, przegląd orzecz.: Ć. Z. ZoII A. NP 985/6/54, glosa: P. LK. NP 986/3/112/. Postępowanie bowiem co do wydania wyroku łącznego nie spełnia funkcji kontrolno--rewizyjnych w stosunku do poprzednio wydanych orzeczeń, nie może więc dotyczyć tego, o czym prawomocnie rozstrzygnięto w tychże wyrokach.

Rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy w uzasadnieniu wyroku wskazał jakie okoliczności potraktował w stosunku do skazanego S. K. (1) obciążająco a jakie łagodząco i czym kierował się wymierzając skazanemu w pkt I karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności na zasadzie asperacji (zaostżenia zasady absorbcji).

Sąd Okręgowy podzielił w pełni zaprezentowaną przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu wyroku argumentację przemawiającą za orzeczeniem w pkt I zaskarżonego wyroku kary łącznej w wymiarze 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Zdaniem Sądu Okręgowego, wbrew wywodom obrońcy, zawarta w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ocena związku przedmiotowo - podmiotowego i czasowego pomiędzy poszczególnymi czynami oraz postawy skazanego podczas odbywania kary w warunkach izolacji więziennej jest jak najbardziej prawidłowa i zasługuje na aprobatę. W tym zakresie Sąd Rejonowy prawidłowo zaakcentował wszystkie powyższe okoliczności. Rozważając kwestię bliskości podmiotowo-przedmiotowej oraz czasowej pomiędzy poszczególnymi czynami objętymi wyrokiem łącznym w pkt I, stwierdzić należy, że wbrew wywodom apelującego, Sąd I instancji zasadnie skonstatował, iż występki pozostające w powyższym zbiegu realnym nie są w pełni tożsame (S. K. (1) został bowiem skazany za przestępstwa różnorodnej, tj. z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – art. 59 ust. 1 i art. 58 ust. 1 cut. ust.; wymiarowi sprawiedliwości – art. 245 kk; rodzinie i opiece oraz życiu i zdrowiu – art. 207 § 1kk i art. 207 § 1 kk w zb. z art. 157 § 2 kk; przeciwko wolności seksualnej – art. 204 § 1, § 2 i § 3 kk, przeciwko wolności od strachu – art. 190 § 1 kk), a ponadto nie zachodzi pomiędzy

nimi zbieżność czasowa (przestępstwa pozostające w zbiegu realnym utworzonym w pkt I - popełnił na przestrzeni 6 lat, tj. od 2011r. do 2017r).

Ponadto, jak trafnie akcentował to sąd meriti, skala przestępczej działalności, stanowiącej podstawę przyjęcia realnego zbiegu przestępstw, a szczególnie wielość występów popełnionych przez skazanego, w tym samym mnogość osób pokrzywdzonych - nie przemawiają za istnieniem ścisłego związku pomiędzy nimi.

Zdecydowanie także należy zaoponować lasowanej przez autora skargi tezie, iż za przyjęciem zasady pełnej absorpcji w zakwestionowanym układzie przemawia okoliczność, iż S. K. (1) określonych czynów dopuścił się w warunkach przewidzianych w art. 31 § 2 kk. Po pierwsze okoliczność ta została już uwzględniana przy wymiarze kar jednostkowych. Po wtóre, tylko nieliczne czyny, składające się na przyjętą konstrukcję realnego zbiegu przestępstw, skazany popełnił mając znacznie ograniczoną zdolność pokierowania swoim postępowaniem (tylko dwa osądzone w sprawie o sygn. II K 904/17). .

Wbrew argumentom zawartym w apelacji, Sąd I instancji prawidłowo także ocenił proces resocjalizacyjny skazanego, który ponownie w izolacji więziennej przebywa dopiero od 22 czerwca 2017r. (koniec kary obliczono na dzień 18 stycznia 2023r.), a mianowicie uwzględnił nie budząc zastrzeżeń odnośnie jego zachowania opinię z Aresztu Śledczego, co znalazło adekwatne odzwierciedlenie przy wymiarze kary łącznej w wymiarze odbiegającym od górnej granicy. Sąd Rejonowy bowiem dostrzegł i podkreślił, iż skazany legitymuje się pozytywną opinią w Areszcie Śledczym (jak wynika bowiem z pozyskanej opinii, dyrektor tejże jednostki penitencjarnej ocenił zachowanie S. K. (1) jako dobre, a nie jako bardzo dobre - jak to akcentował autor skargi; skazany był pięciokrotnie wyróżniany głównie za utrzymywanie wzorowej czystości i porządku w celi mieszkalnej; w kontaktach z przełożonymi postępuje grzecznie i regulaminowo; nie sprawia problemów natury wychowawczej; w gronie współosadzonych funkcjonuje zgodnie i regulaminowo; wypowiadał się krytycznie na temat popełnionych przestępstw i dotychczasowego stylu życia; pracuje nieodpłatnie na terenie jednostki jako pracownik fizyczny), jednakże jego proces resocjalizacyjny stosunkowo niedawno się zaczął, zaś koniec kary został obliczony na odległy czas.

Co znamienne, autor skargi w żaden sposób się nie odniósł do innych ujawnionych aspektów dotyczących sylwetki skazanego, a mianowicie w tejże samej opinii z Aresztu Śledczego wskazano jednocześnie, że osadzony był także raz ukarany dyscyplinarnie za posiadanie nadmiaru leków; deklaruje nadto przynależności do podkultury przestępczej „grypsujących”, ale nie angażuje się w jej negatywne przejawy; nie jest też zainteresowany programowym oddziaływaniem.

Powyższe okoliczności, prawidłowo zresztą uwzględnione przez sąd meriti przy wymiarze kary łącznej pozbawienia wolności – wzmacniają stanowisko sądu I instancji, że dotychczasowy, niedawno ponownie zapoczątkowany, proces resocjalizacji skazanego nie przebiegał w pełni skutecznie, a zatem wymaga on dalszego jego wdrażania.

Analiza pisemnych motywów wyroku uprawnia zatem do wniosku, że wbrew zarzutom apelującego, Sąd Rejonowy uwzględnił i właściwie docenił, wynikającą z opinii z Aresztu Śledczego okoliczność, co do poprawnego zachowania skazanego w warunkach izolacji.

Sąd I instancji w pełni zasadnie także uznał, że zakwestionowane przez apelującego rozstrzygnięcie determinuje nadto fakt, że skazany korzystał już z dobrodziejstwa instytucji określonej w art. 85 kk w ramach uprzednio wymierzanych mu zarówno w wyrokach jednostkowych, jak i w wyroku łącznym – kar łącznych na zasadzie zbliżonej do absorpcji (np. w sprawie o sygn. akt II K 904/17). Ponadto całokształt postawy skazanego, w tym dokonanie przez niego wielu przestępstw, za które został wielokrotnie prawomocnie skazany - jednoznacznie świadczy o rażącym lekceważeniu przez niego porządku prawnego, a tym samym wyklucza przyjęcie wobec niego pozytywnej prognozy. Skazany pomimo danej mu kilkakrotnie szansy na zmianę swojego postępowania przez wymierzenie mu kary łagodniejszego rodzaju lub warunkowe zawieszenie wykonania kar pozbawienia wolności, z szansy tej nie skorzystał dopuszczając się kolejnych, równie poważnych przestępstw. Okoliczności te, dostrzeżone przez sąd meriti, eliminują zatem możliwość jeszcze łagodniejszego potraktowania skazanego i znaczniejszego premiowania go, a tym samym wzmacniają, zawartą w

pisemnych motywach wyroku, argumentację przemawiającą za zastosowaniem zasady asperacji przy wymiarze kary łącznej w przypadku tego konkretnie zbiegu realnego.

W ocenie Sądu Okręgowego, nie zachodzą więc w odniesieniu do zbiegu realnego określonego w pkt I zaskarżonego wyroku, przesłanki zastosowania zasady pełnej absorpcji, jak o to postulował autor apelacji. Sąd Okręgowy podzielił w tym zakresie stanowisko wyrażone w wyroku SA w Katowicach z dnia 08.03.2001 r. sygn. akt II AKa 59/01, Prok. i Pr. 2002/3/21, iż zasadę absorpcji stosuje się, gdy przestępstwa objęte realnym zbiegiem w liczbie nie więcej jak dwa, wskazują na bliską więź przedmiotową i podmiotową, są jednorodnej i popełnione zostały w bliskim związku czasowym i miejscowym, stanowiąc jeden zespół zachowań sprawcy, objęty jednym planem działania. Na wymiar kary łącznej w oparciu o zasadę pełnej absorpcji winny też mieć wpływ okoliczności, które ustawowo wskazują na możliwość zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary, ale gdy nie sprzeciwiają się temu względy prewencyjne.

Analiza zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego, szerzej zaprezentowana w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku, nakazuje – wbrew intencji apelującego, uznać, iż w istocie żaden z określonych warunków uzasadniających zastosowanie wobec skazanego zasady absorpcji nie został spełniony. Za powyższą konstatacją przemawia także trafna zasada, iż absorpcję kar należy stosować bardzo ostrożnie, biorąc pod uwagę negatywną co do sprawcy przesłankę prognostyczną, jaką jest popełnienie kilku przestępstw (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12.07.2000 r. sygn. akt II AKa 171/00, OSA 2001/2/5).

Konkludując stwierdzić należy, iż wymierzona skazanemu w pkt I zaskarżonego wyroku kara łączna w wymiarze 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności jest jak najbardziej sprawiedliwa, uwzględniając zarazem wszystkie dyrektywy wymiaru kary. W ocenie Sądu Okręgowego tak ukształtowana represja karna stwarza realne możliwości osiągnięcia korzystnych efektów poprawczych w zachowaniu skazanego. Powinna ona zarazem wywołać w świadomości skazanego przeświadczenie o nieuchronności kary oraz wyrobić poczucie odpowiedzialności i poszanowania prawa. Poza tym kara łączna w oznaczonym wymiarze będzie oddziaływała właściwie na społeczeństwo, osiągając w ten sposób cele prewencji ogólnej, poprzez odstraszenie innych od popełniania tego typu przestępstw. Z przedstawionych wyżej względów, Sąd Okręgowy nie stwierdzając w zaskarżonym wyroku zarzucanego mu uchybienia, na mocy art. 437 § 1 kpk, utrzymał orzeczenie w mocy, jako w pełni słuszne i trafne.

Mając ponadto na uwadze fakt, że skazany odbywa obecnie długoterminową karę pozbawienia wolności i nie osiąga dochodów, są zwolnił go w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Na mocy art. 29 ustawy Prawo o Adwokaturze i § 4 ust. 1 i 3, § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 03 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2016.1714), zgodnie z wnioskiem, Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii (...) adw. C. O. kwotę 147,60 brutto tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym.